VIZITA CONDUCĂTORILOR CONFERINȚEI PREȘEDINȚILOR MARILOR ORGANIZAȚII EVREIEȘTI AMERICANE

BUCUREȘTI, 14-16 februarie 2005

Între 14-16 februarie a.c., am fost onorați de vizita unei importante delegații a Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane, condusă de *James Tisch* și *Malcolm Hoenlein*, președinte și, respectiv, vice-președinte executiv al C.P.M.O.E.A. Vizita, de covârșitoare însemnătate pentru comunitatea noastră, este expresia unui precept talmudic: fiecare evreu este responsabil pentru celălalt. A fost sinteza cuvântărilor de salut adresate de liderii F.C.E.R. și C.E.B., av. *Iulian Sorin*, ing. *Osy Lazăr*. Nu mai puțin important a fost aspectul politic al vizitei. Delegația a vizitat Bulgaria și România, țări noi membre în NATO și aspirante la integrarea în UE. Prezența ei în țara noastră reafirmă bunele raporturi existente între România și S.U.A., dorința de întărire a acestor legături, de combatere a oricăror forme de extremism, așa cum s-a desprins din alocuțiunea Marelui Rabin *Menachem Hacohen*.

Cuvinte de mulțumire pentru impresionanta primire - cu muzică liturgică (Corul Templului Coral, dirijat de *Maximilian Kertesz* și prim cantorul *Iosif Adler*) și profană (corurile reunite ale tineretului evreu bucureștean, conduse de *Bogdan Lifșin*, solistă - *Carla Levensohn*, cu participarea actorului *Mihai Ciucă*) - au fost rostite de *James Tisch*, președintele C.P.M.O.E.A., *Eugene Ribakoff*, președintele JOINT, dr. *Zvi Feine*, directorul Programului JOINT pentru România. (În pag. 3 - extrase din alocuțiuni).

Conducătorii delegației au primit în dar din partea Marelui Rabin un *sidur* editat de tineri evrei din România. Aceștia au înmânat câte o cupă de *Kiduș* Eminenței Sale, ca și Rabinilor *Naphtali Deutsch* și *Abraham Ehrenfeld*. Dr. *Zvi Feine* și *Alex Sivan*, director general al Federației, au primit, tot din partea oaspeților, câte o cutie specială de colectat fonduri.

„Ceea ce am văzut este peste așteptări. Suntem mândri de dumneavoastră!“
(Carolyn Greene)

La ceremoniile de primire a oaspeților, de la Templul Coral și Centrul Cultural Comunitar, au participat E.S. *Rodica Radian Gordon*, ambasadorul Israelului în România, și *Tom Delare*, adjunctul șefului de misiune diplomatică al Ambasadei S.U.A. în România, conducători ai Filialei „Sohnut“ în România, ai A.E.R.V.H., membri ai Comitetului Director al Federației, președinți de comunități din țară.

Delegația a vizitat noul sediu al D.A.S.M. și noul depozit de alimente, unde principalele direcții ale „Programului Demnității“ le-au fost prezentate de președinte și vice-președintele D.A.S.M., ing. *Nilu Aronovici* și *Adam Vertеș*, de responsabila Clubului „Braille“, *Franca Oprescu-Aronovici*, de directorul

Centrului Medical și coordonatorul pe țară al rețelei medicale, dr. *Alexandru Elias*, de directorul Căminului „Rosen“, dr. *Nadia Georgescu*, de directorul Centrului de Zi, dr. *Carmen Marcu*.

Întâlnirea cu trecutul de peste șase secole de existență în forme organizate a evreilor în România, de la Muzeul de Istorie, a fost urmată de necesara infuzie de optimism lucid oferită de momentul T.E.S.: spectacolul de folclor evreiesc și secvențe din musicalurile „Vânzătorii de haloimăs“ și „Scripcarul pe acoperiș“ (regia - *Harry Eliad*, protagoniști - *Leonie Waldman Eliad* și *Rudy Rosenfeld*).

Oaspeții au avut întrevederi cu președintele României, *Traian Băsescu*, primul ministru *Călin Popescu Tăriceanu*, ministrul Afacerilor Externe, *Mihai Răzvan Ungureanu*, ministrul Educației și Cercetării, *Mircea Miclea*, ministrul Culturii și Cultelor, *Mona Muscă*, vice-președintele Senatului, *Teodor Meleșcanu*, președintele Comisiei de politică externă a Camerei Deputaților, *Ștefan Glăvan*.

După ce, în timpul explicațiilor primite de la conducătorii D.A.S.M., am zărit lacrimi în ochii unor urmași ai supraviețuitorilor Holocaustului care au emigrat în America și au știut ce înseamnă lipsurile, după molipsitoarea voie bună stârnită de cântecele copiilor și tinerilor, se cuvine o sinteză. Cred că am găsit-o în opinia unei participante, *Carolyn Greene*, director executiv asociat al C.P.M.O.E.A.: „Știam că sunteți o comunitate bine organizată, cu liderii de un devotament excepțional pentru bătrânii în suferință, cu grijă pentru tineri și adulți. Dar ceea ce am văzut este peste așteptări. Suntem mândri de dumneavoastră!“.

IULIA DELEANU

Ing. OSY LAZĂR, președintele C.E.B.

Din cuvântul adresat oaspeților, la Templul Coral

Suntem încredințați că ne veți ajuta, pentru ca iudaismul în România să dăinuie

Suntem onorați și ne bucurăm, din suflet, întotdeauna, să vă avem în mijlocul nostru atât pentru ceea ce reprezentați în cadrul Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane, cât și ca oaspeți dragi, de care ne leagă idealuri comune ale evreilor de pretutindeni. Vă aflați la Templul Coral, unul dintre cele mai importante edificii arhitectonice din țară, declarat monument istoric, cu o vechime de peste 150 de ani. Vă aduc gândurile pline de recunoștință și afecțiune ale celor pe care dumneavoastră îi ajutați să ducă o viață evreiască demnă și care nu v-au putut întâmpina acum: oameni internați în căminul de bătrâni, asistați nedeplasabili. Vă încredințez, cu atât mai mult cu cât sunt și rabini în delegație, că ne este drag și respectăm cuvântul Torei. Înainte de război, comunitatea noastră număra 800.000 de suflete. După război, au rămas circa 400.000 de evrei. Dintre aceștia, 97 la sută au făcut Alia. Dumneavoastră știți bine ce s-a întâmplat cu evreii din Europa de Est în anii Holocaustului și în anii totalitarismului. Recent, am avut onoarea să fiu invitat la comemorarea a 60 de ani de la eliberarea lagărului de la Auschwitz, unde șefi de state și de guverne din întreaga lume și-au plecat fruntile în fața monumentului consacrat celor șase milioane de victime ale Holocaustului. În sală, sunt prezenți supraviețuitori ai lagărelor naziste de la Auschwitz-Birkenau, ai altor lagăre naziste, supraviețuitori ai Transnistriei. Nu avem voie să lăsăm trecutul în uitare, pentru ca el să nu se mai repete. Unii dintre dumneavoastră au mai fost la noi și știu că ducem o viață evreiască așa cum se cuvine, fiind cetățeni devotați ai României, cu dragoste pentru Israel. Vă mulțumim pentru vizită și suntem încredințați că ne veți ajuta pentru ca iudaismul în România să continue. Am Israel Hai!

Av. IULIAN SORIN, secretar general al F.C.E.R.

Din alocuțiunea rostită la Centrul Cultural Comunitar

Vizita dumneavoastră înseamnă - pentru evreii din România - o premisă pentru un viitor mai bun

[...] În opinia noastră, vizita pe care o faceți nu este o vizită protocolară. Și întâlnirea noastră nu este ocazională. În primul rând, pentru noi, evreii din România, vizita dumneavoastră înseamnă o premisă pentru un viitor mai bun, mai limpede. Ne întăriți convingerea că nu suntem singuri pe lume și că, împreună cu evreii din Israel, și noi, frații voștri din România, reprezentăm o parte a poporului evreu de pretutindeni. Știm că vă veți întâlni cu înalte oficialități ale statului român și avem convingerea că aceste întrevederi vor fi foarte valoroase și pentru evreii din România. Suntem, de asemenea, convinși că dumneavoastră știți ce probleme ne preocupă. Din păcate, și în România, țară europeană, există manifestări antisemite. Și știm că acest subiect va fi prioritar în discuțiile cu oficialitățile statului. În același timp, noi desfășurăm de mulți ani, o activitate susținută la nivelul autorităților române în vederea retrocedării bunurilor comunitare evreiești. Am străbătut unele trepte, dar nu e suficient cât am realizat. Procesul de restituire trebuie amplificat și urgentat. Vă dorim ca, în foarte scurtul timp în care sunteți împreună cu noi, să aveți succes în ceea ce întreprindeți. Să ne ajute Dumnezeu să fie pace în România, Israel, în întreaga lume!

La dejunul oferit de F.C.E.R. în onoarea oaspeților, în 15 februarie a.c., vorbitorul a făcut un succint istoric al obștii noastre:

[...] Înainte de război, în România au trăit 800.000 de evrei. Era a treia comunitate, ca mărime, din Europa. Avea 340 de comunități, peste 1.000 de lăcașuri de cult, 165 de școli evreiești, 31 de spitale, 32 de aziluri, circa 25 de abatoare rituale, aproape 30 de ziare, în idiș, în maghiară, în germană, în română, 15 *ieșivot*-uri - numai în Maramureș erau 11 -, numeroase tipografii. Comunitatea ducea o viață religioasă bogată, dispunea de 800 de rabini, de nenumărate cursuri de Talmud Tora. Evreii erau prezenți în viața economică, în finanțe, în comerț, în industrie, ocupau un loc însemnat în arta și literatura română, în viața culturală. Aș aminti numai de Moses Gaster, care a scris prima „Crestomație a basmelor românești“; de Haim Tiktin, care a făcut prima gramatică a limbii române; de Lazăr Edeleanu, savantul care a deschis drum petrochimiei în lume. Aș putea continua cu multe nume de scriitori, compozitori, poeți, ziariști evrei români care au adus o contribuție însemnată în cultura țării. Despre importanța pe care evreii au avut-o în cultura română ați aflat chiar astăzi, la întâlnirea cu ministrul Culturii și Cultelor [...]. A venit tragedia Holocaustului, care a curmat viața a jumătate din populația evreiască din România.130.000 de evrei au pierit în Ardealul de Nord, deportați în lagărele morții de la Auschwitz, Birkenau, Dachau, și peste 250.000 au murit în Transnistria.

După război, viața comunitară era complet dezorganizată, pentru că populația evreiască a fost evacuată din mediul rural și adusă în capitalele de județ. În această situație, s-a pus, în primul rând, problema reorganizării vieții comunitare.

Dar iată că se ivește un fenomen nou: în masă, evreii fac Alia în Ereț Israel. Peste 97% din populația evreiască care a supraviețuit Holocaustului a făcut Alia.

Continuare în pag. 5

JOINT - factor esențial al supraviețuirii noastre

Marele Rabin MENACHEM HACOHEN

Din mesajul de bun venit

[...] Mă bucur să reîntâlnesc aici oameni dragi pentru care nutresc multă apreciere. Pe Jimmy Tisch, președintele C.P.M.O.E.A., unul dintre marii evrei din viața evreiască americană. Pe prietenul meu, Eugene Ribakoff, președintele JOINT [...]. Acum doi ani, Eugene Ribakoff a venit în vizită în România [...]. Împreună cu Steve Schwager, a parcurs șase ore până la comunitatea din Huși, să viziteze o tânără săracă, extraordinar de inteligentă, în pericol să-și piardă vederea. Datorită lor, tânăra a fost operată într-un spital din Israel și și-a recăpătat vederea. De acolo, au călătorit la Bacău, unde au vizitat o bătrână supraviețuitoare a Holocaustului. Sunt atâtea de spus despre fiecare dintre voi! Despre Rabinul Andrew Baker, care a avut un cuvânt greu de spus când s-a hotărât ca România să fie invitată să facă parte din NATO...

În pericopa din această săptămână, se relatează momentul în care Dumnezeu îi cere lui Moșe să construiască Menora. Candelabrul trebuia să aibă trei brațe la stânga, alte trei la dreapta și unul în centru. Fiecare din cele șase brațe, de la stânga și de la dreapta, trebuie să-și îndrepte lumina spre centru. Menora simbolizează poporul evreu, cu opinii de stânga și de dreapta, dar care, toate, pleacă de la aceeași bază și toate se întorc spre centru. Indiferent de opinii, de stânga sau de dreapta, priviți spre centru! Nu vă alăturați curentelor extremiste!

Sunteți coloana vertebrală a forțelor evreiești din S.U.A.

[...] Ca președinți ai Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane, sunteți coloana vertebrală a forței evreiești din S.U.A. Iar forța evreiască din S.U.A. este coloana vertebrală a existenței Israelului și a existenței poporului evreu. De aceea, vă sunt foarte recunoscător că ați venit să ne vizitați [...]. După ce am pierdut atâția oameni, din atâtea generații, datoria noastră este de a salva fiecare suflet evreiesc, fiecare copil evreu. Și de câte ori mă confrunt cu probleme halahice încerc să le soluționez, nu să creez altele, iar când va veni timpul să stau în fața Judecății Divine, voi spune: „M-am gândit la cei ai căror bunici au murit în camerele de gazare sau în Transnistria și lor trebuie să le dau răspunsuri, nu Ție, Doamne!“. Mulțumesc Rabinului Abraham Ehrenfeld, Rabinului Naphtali Deutsch, conducătorul Filialei „Chabad Lubavich“ în România. Această comunitate este un exemplu în ceea ce privește colaborarea rabinică. Și, dacă rabinii pot lucra bine împreună și evreii din obște pot lucra bine împreună.

SOLIDARITATE ȘI SPRIJIN PENTRU EVREII DIN ROMÂNIA

OPINII ALE UNOR OASPEȚI după vizita la București - în zilele de 14-16 februarie 2005 - a conducătorilor Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane

JAMES TISCH, președintele Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane

Evreii din România se bucură de unul dintre cele mai bune statute în țările europene

Sunteți o comunitate mică, dar foarte vie, foarte activă, foarte puternică, pe care JOINT-ul o ajută și o va face în continuare. Sprijinul acordat fraților și surorilor în nevoie, oricărei colectivități umane în suferință este unul din fundamentele comportamentului iudaic, și această misiune și-a asumat-o și și-o asumă JOINT-ul. În întâlnirile la cel mai înalt nivel cu oficialitățile române, în discuțiile sincere, deschise, stimulative, am vorbit despre *relațiile dintre S.U.A. și România*, care sunt foarte bune, și despre *dorința de a întări acest parteneriat*. Am constatat, de asemenea, legăturile strânse dintre România și Israel, interesul și *orientarea corectă a României în procesul de pace între Israel și Autoritatea Palestiniană*, căruia i se deschid, acum, noi oportunități. Și este salutar sprijinul pe care statul român, care face parte din ceea ce noi numim noua Europă, îl acordă Israelului. *Cred că evreii din România se bucură de unul dintre cele mai bune statute în țările europene.* O altă temă supusă dezbaterilor a fost *reactivarea fenomenului antisemit*, reactivare care se face simțită și în România. *Sperăm*, așa cum ne-au încredințat și autoritățile de stat, că aceste *manifestări vor fi eradicate.*

MALCOLM HOENLEIN, vice-președinte executiv al Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane

Multe comunități din lume ar avea de învățat din experiența dumneavoastră

Am fost impresionat de calda primire făcută de obștea dumneavoastră. Oamenii sunt foarte prietenoși. *Cred că multe comunități din lume ar avea de învățat din experiența dumneavoastră și dorim să contribuim, în continuare, la menținerea iudaismului în România la parametrii actuali*. Am avut, de asemenea, *discuții foarte productive cu conducerea statului român*. Considerăm că politica față de Israel este foarte bună. *Apreciem adoptarea de către autoritățile de stat a Raportului asupra Holocaustului în România, realizat de Comisia Wiesel, faptul că istoria Holocaustului este predată în școli.* Ne îngrijorează unele manifestări antisemite, cum ar fi negarea Holocaustului, străzi în orașe ale României ce poartă numele lui Antonescu, statuia lui de la București. Credem că forurile în drept vor lua măsurile cuvenite, așa cum am fost asigurați.

Dr. ZVI FEINE, directorul Programului JOINT pentru România

[...] Am fost impresionat de numărul mare de oameni veniți la Templul Coral să participe la primirea delegației, ținând seama că era o seară friguroasă de iarnă. Este un semn de mare interes acordat de obștea evreiască vizitei dumneavoastră și o notă bună pentru organizatori: Comunitatea Evreilor din București și Federația Comunităților Evreiești din România. În următoarele zile, veți avea ocazia să cunoașteți mai bine această comunitate. Veți vedea cât de important este să-i cunoașteți, la fața locului, realitățile. Comunitatea evreilor români este a doua ca mărime din estul Europei [...]. Veți vedea cu ochii dvs. care sunt nevoile existente și ce direcții de ajutor sunt, în continuare, necesare. Sunt deosebit de recunoscător președintelui JOINT, dl Eugene Ribakoff, care este și copreședinte al Conferinței Președinților Marilor Organizații Evreiești Americane, pentru înțelegerea de care a dat dovadă și sper că o va manifesta în continuare pentru ca viața comunității evreiești din România să se desfășoare în bune condiții [...].

Veți vedea cu ochii dumneavoastră ce direcții de ajutor sunt, în continuare, necesare

La dejunul oferit de F.C.E.R. în onoarea oaspeților, în 15 februarie a.c., vorbitorul s-a adresat membrilor delegației:

Fac un apel din adâncul inimii către dvs., lideri ai celor 52 de mari organizații evreiești americane, care asigurați suportul material al acestei comunități mici, dar calde, atractive, puternice; obște greu încercată de Holocaust și de cele cinci decenii de totalitarism, care, în prezent, se confruntă cu mari dificultăți economice. Dificultăți ce afectează viața tuturor locuitorilor țării și, implicit, a colectivității evreiești. Marea majoritate a acestei populații este vârstnică, suferindă, cu pensii derizorii. Nu mă adresez dumneavoastră doar ca unor manageri care strâng fonduri, ci ca unor ambasadori ai Vieții, ca unor sacerdoți ai Binelui. Acțiunea dumneavoastră de sprijin material reprezintă un profund gest de salvare a unei comunități care face eforturi eroice în voința ei de a menține și a perpetua flacăra iudaismului în România. Mă bizui pe dumneavoastră că veți face tot ce vă stă în putință pentru pentru ca această comunitate, de o mare forță sufletească, de o impresionantă vitalitate, să aibă succes și în viitor.

EUGENE RIBAKOFF, președintele Organizației JOINT

Vom face tot ce ne stă în putință pentru a vă ajuta în continuare

Pentru viitorul comunității dvs., este foarte importantă atenția pe care o acordați copiilor, tinerilor, generației de mijloc. Am fost foarte impresionat de noul sediu al asistenței sociale și medicale, de continua îmbunătățire a calității serviciilor acordate vârstnicilor în suferință. *Aveți norocul de a avea în fruntea obștii lideri inteligenți, culți, dinamici. Vom face tot ce ne stă în putință pentru a vă ajuta în continuare.* La întâlnirile cu înalte oficialități ale statului român, am fost întâmpinați cu multă amabilitate și înțelegere. Cred că *poziția autorităților față de Holocaustul din România este corectă* și apreciez predarea istoriei Holocaustului în școli.

Rabinul ANDREW BAKER, director pentru relații internaționale în Comitetul American Evreiesc

Vom transmite în America un mesaj pozitiv despre înțelegerea manifestată de autoritățile române

Multe dintre problemele pe care le-am discutat, au fost abordate și înainte - și anume: să se depună eforturi mai mari pentru a realiza restituirea proprietăților, abordarea istoriei Holocaustului în România, întărirea bunelor relații dintre America și România, dintre Israel și România. Dar semnificativ a fost, de această dată, numărul mare al persoanelor care au fost prezente, grupul care a reprezentat multe organizații evreiești americane. Aceștia vor transmite în America un mesaj despre înțelegerea manifestată de guvernul român față de problemele evreilor. Acum în România există un nou guvern, un nou parlament, ne-am întâlnit cu multe oficialități și cred că am auzit din partea lor lucruri foarte pozitive.

DANIEL MARIASCHIN, vice-președinte executiv al Organizației „B'nai B'rith International“

Deși scurtă, a fost o vizită importantă și rodnică

A fost o vizită importantă, în primul rând, deoarece organizațiile evreiești din America au dorit să cunoască noul guvern și noul parlament român și să creeze noi relații cu noua conducere a țării dvs. În al doilea rând, am discutat cu acești lideri probleme cum ar fi punerea în aplicare a concluziilor *Raportului* Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului în România, activități educaționale și culturale, de păstrare a memoriei celor întâmplate [...]. Noi, de la Organizația „B'nai B'rith“, avem o relație foarte bună cu comunitatea evreilor din România, suntem în permanentă legătură și colaborăm la două proiecte. Istoria acestei comunități și prezentul ei sunt extrem de importante pentru noi, ținând cont de rolul jucat de evreii din România în istoria poporului evreu. Această comunitate a stat în centrul vieții evreiești internaționale, iar actuala comunitate continuă această istorie. De aceea, ne bucură că am revenit la prietenii noștri și suntem angajați să colaborăm în continuare și să-i ajutăm.

Rabinul ARTHUR SCHNEIER, președintele Fundației „Apel pentru Conștiință“

Tinerii trebuie să învețe, în școli, dragostea - nu ura față de aproape

Cred că România este foarte inspirată în pașii parteneriatului cu S.U.A. [...]. Sunt încredințat că, după integrarea în UE, România va juca un rol important între țările Europei Centrale și de Est, în viața politică internațională [...]. Așteptăm să fie pusă în aplicare legea care interzice activitatea organizațiilor neoextremiste și cultul persoanelor ce se fac vinovate de crime contra umanității [...]. Tinerii trebuie să învețe, în școli, dragostea - nu ura față de aproape [...]. Resursa antisemitismului în vestul Europei, dar și în multe alte părți ale lumii, trebuie să ne întărească unitatea și sentimentul de centralitate față de Israel. Totodată, consider că ecumenismul, promovat de Fundația ce o conduc, este singura cale de armonie a lumii, de care avem atâta nevoie.

Rabinul PERRY RANK, președintele Adunării Rabinice

Am fost impresionat de angajamentele Guvernului român față de comunitatea evreiască

Am fost foarte impresionat de ce am văzut și ce am auzit, legat de angajamentele guvernului român față de comunitatea evreiască, mai ales în ceea ce privește cunoașterea Holocaustului în rândul populației. Cunosc bunele relații care există între România și Statul Israel. Șper ca acestea să continue și, în această direcție, România ar putea fi utilă, influențând alte popoare din Europa să aibă o atitudine pozitivă față de Israel.

JOEL SCHINDLER, președintele N.C.S.J.

M-a emoționat prezența tinerilor la Templu

Și eu am fost deosebit de impresionat de comunitatea evreiască din România. Am fost foarte emoționat de manifestarea de la Templu, de participarea tineretului, deoarece acesta reprezintă viitorul comunității evreiești. Întâlnirile noastre cu conducerea politică a țării au fost, de asemenea, foarte promițătoare și eficiente. Este limpede că România nu numai că sprijină comunitatea evreilor de aici, dar este un puternic susținător al Israelului și un aliat puternic al S.U.A. Astfel că noi, toți membrii delegației evreiești americane, suntem mulțumiți la toate nivelurile și așteptăm și pentru viitor întărirea relațiilor cu comunitatea evreiască, cu S.U.A. și Israel.

Opinii consemnate de IULIA DELEANU și EVA GALAMBOS